

☐ UNCLASSIFIED☐ INTERNAL
USE ONLY☐ CONFIDENTIAL☒ SECRET

ROUTING AND RECORD SHEET

SUBJECT: (Optional)

FROM:

TSD/DB/5-PI

202 West Out

EXTENSION

2303

NO.

DB MEMO #6456

DATE

24 Sept 1963

TO: (Officer designation, room number, and building)

DATE

RECEIVED

FORWARDED

OFFICER'S
INITIALS

COMMENTS (Number each comment to show from whom to whom. Draw a line across column after each comment.)

1	C/DB/PI	24 SEP 1963	[ ]
2	DB/1 DB/CONS	25 SEP 1963 26 SEP 1963	[ ] [ ]
3	C/DB	26 SEP 1963	[ ]
4	AC/TSD/OA	26 SEP 1963	[ ]
5			U
6			
7	TSD/SRS	27 Sep 1963	[ ]
8			
9			
10	Chief, SR/OA Atten: [ ] 5 B 29 - Hqtrs.		
11			
12			
13			
14			
15			

DECLASSIFIED AND RELEASED BY
CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY
SOURCES METHOD EXEMPTION 3B2B
VAZI WAR CRIMES DISCLOSURE ACT
DATE 2007

DB MEMO #6456
24 Sept 1963

MEMORANDUM FOR: Chief, SR/CA

ATTENTION: [ ]

SUBJECT: Preparation of Letter - DB Case #14087

REFERENCE: SR/CA memo dated 5 September 1963

1. TSD/DB has authenticated one letter, ostensibly from an individual in Gdansk, Poland, and addressed to a publisher in New York City.

2. The letter was typed on a Russian typewriter using stationery typical of the area of origination. Appropriate postage stamps and postal cancellation were applied to the envelope and the letter was inserted into international airmail channels on 10 September 1963.

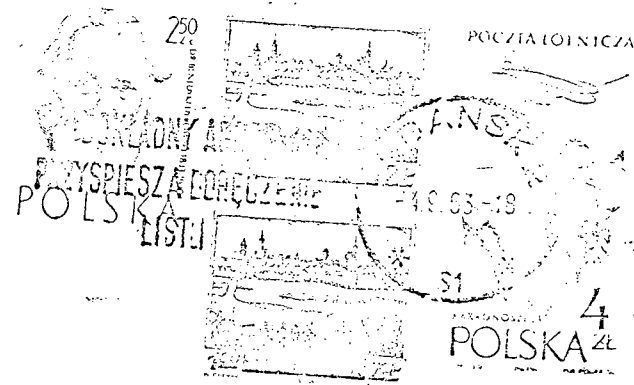
3. We would appreciate receiving copies of any playback which might result from this operation.

4. Attached for your files is one Xerox copy of the finished letter.

[ ]
[ ]
Chief, TSD/DB

Distribution:

Orig & 1 - addressee

Mr. Yuri Kossach
"Za Synim Okeanom"
423 East 156 Street
New York 55, New York U.S.A.

J. Walkowski
Gdansk, Ul Długi Targ 8/10
Polska

До
Головного Редактора "За Синим Океаном"
в Нью Йорку, США

Гдацьск, 3 вере. 1968

Дорогий Товаришу Редактор!

Я налету, мабуть, до одних из перших читачів Вашого щоденного часопису "За Синим Океаном". Читаю його не тільки з великим інтересом, але й великою приємністю. Це дуже добре, що закордоном існує Ваш журнал, який стоїть виразно на соціалістичних позиціях і в правдивому світлі з'ясовує погляди в Радянській Україні і на еміграції. Особливо хотів я підкреслити, що Ваш журнал - змистом, стилем і ривнем - стоїть дуже високо і за не Вам треба погратувати. Особливо широко Ви з'ясовуєте культурно-політичні справи, як теж відношення еміграції до України. Якщо б можна, мені хотілося б звернути Вашу увагу ще на інші питання, які не менш інтересували б нашого читача в Польщі і на Україні. Мислю про започаткування на сторінках Вашого журналу чисто політичної дискусії на тему теперішніх непорозуміннь між СРСР і КНР. Ця справа є настільки важливою, що їй треба передискутувати дуже широко і основно. Мені видається, що якраз Ваш журнал дуже надається для того, щоб в ньому з'ясувати цю проблему з усіх боків і подати теж становище тих українських комуністів, які не хотіли б сліпо підписуватися під всім, що робить тов. Никита Сергєєвич Хрущов і теперішній ЦК КПРС. А до таких належу і я, хоч перебуваю в Польщі.

Це не означає, що я підписуюсь під всім, що робить тов. Мао і ЦК КПК. Я є сумісний шукати правди по середині. Мені виглядає, що обидві сторони допустилися поважних помилок і обидві в багатьох питаннях є праві. І власне, злучення і поєднання обох правильних постановок - було б шляхом для наладнання теперішнього конфлікту і дальшого скріплення комунізму.

Дозвольте мені на початку вказати на певні односторонні і не точно з'ясовані суб'єктивні обвинувачення, які вгадує КПК з сторони КНРС, а які зовсім неправдиві. Згадаю, що нещодавно сам в них вивів, але зараз, познайомившись з становищем ЦК КПК - я таки мусив змінити свій погляд в користь останнього. Визнав напр. справу воєни і миру з точки бачення дальшого поширення комунізму. ЦК КПРС твердить зовсім невірно, що, мовляв, КПК є наставлена виключно на війну, як інструмент світової революції. Я тепер однак переконався, що КПК розцінює війну лише як один из крайніх і можливих засобів, не виключаючи його взагалі, що на мою думку зовсім правильно. Твердити, що внаслідок термо-ядерної зброї війна взагалі є неможливою - є неполітично і негідне з дійсністю. Це саме відноситься до революцій і переворотів. КПК не виключає можливості мирного переобрання влади комуністами, але зовсім вірно вказує одночасно на те, що дотепер такого прецеденту ще не було в історії. Становище КПК виключає всі можливі варіанти боротьби, включаючи з революційними та воєнними і зовсім правильно вимагає, щоб до питання війни підходити не зі страхом перед атомовою бомбою, але по марксистівськи, уявляючи війну відповідно до її класового характеру. І в тому ватко не погодитися з китайськими товаришами, які не хочуть війни так само як і всі

іншим комуністи, але не зрозумівають з нею, якщо вона буде
конечна в інтересах комунізму. Вони теж зовсім правильно
вказують на це, що війни меншого, чи більшого розмаху ведуться
весь час, але це не значить, що вони автоматично ведуться до
термонуклеарної війни. Факт переваги в співвідношенні сил між
комунізмом і капіталізмом в користь першого є власне гарантом
того, що зараз капіталістичний світ не може шахувати нас
війною, як це було до того часу, коли він мав перевагу в
атомовій зброї. І цього факту не можна не враховувати. А
головне : підкреслюю ще раз : наше відношення до війни - згідно
з становищем КПК - має визначати не рід зброї, вживаний у даній
війні, але класовий характер війни. Якщо ж ми будемо підходити
інакше, то це дійсно з марксизмом-ленінізмом не матиме нічого
спільного.

Інше питання : визволення народів Азії, Африки і
Південної Америки і їх ролі в світовій революції. Ватко не
погодитись з китайськими товаришами, які виразно йдуть слідом
Леніна, вказуючи на важливість цих континентів для справи
світового комунізму. І є яким, що допомога соціалістичного
блоку мусить бути спрямована на підсилення в них революційних
процесів, а не скриплення елементів, які вже є тепер і в май-
бутньому будуть ще більшим опором реакції і контрреволюції. Не
можна виправдати теж того факту, що якраз ЦК КНРС зламав цілий
ряд господарських умов з КНР в шкоду останньої і то в той сам
час, коли допомагав виразно буржуазним урядам, які в той час по
сьогодні садять комуністів в тюрми, вбивають, переслідують.
Таке становище ЦК КПРС важко погодити не лише з марксизмом-
ленінізмом, але комуністичною мораллю та звичайною людською
логікою взагалі і зокрема в такій політиці радше добачуватись
якихось дивних великодержавних шовіністичних комбінацій, які з
справою світової революції не мають нічого спільного.

Коти ми при справі великодержавного шовінізму, то
уважам, що це питання застосує на обговорення теж по інших
ліній, а саме внутрішнім відносинам не тільки в соціалістичному
блоці і його відношенням до країн Азії, Африки і Південної
Америки, але також внутрішнім відносинам в самому Радянському
Союзі. Щойно недавно мав я нагоду поговорити з людьми, які
побували в Києві і інших містах України. Від них тільки одер-
жав підтвердження того, що мені було в тому до тепер, а саме, що
в Україні ЦК КПРС свідомо не тільки толерує, але підтримує
російських великодержавних шовіністів. Теперішній курс ЦК КНРС
в національній політиці не має нічого спільного ані з дружбою
народів, ні суверенністю радянських республік, ні ленінською
розв'язкою національного питання взагалі. Китайські товариші
правильно вказують на небезпеку, яку несе в собі намагання
товаришів з ЦК КПРС диктаторським способом заперити за собою
перевагу над іншими компартіями і соціалістичними державами,
та диктувати їм. При такій обстановці коли товариші в Москві
самі допустились серйозних ухилів від марксистсько-ленінського
намагання є подвижно загрозливі для цілого комуністичного руху.
Уважам, що розв'язка проблеми лежить не лише в тому, щоб
поставити відношення внутрішні соціалістичного блоку на ґрунті
рівноправності, взаємного респекту, умовленія і координації,
мих партіями і урядами, але й застосування того самого принципу
в самому Радянському Союзі. Намагання русифікувати Україну і
інші неросійські народи є не тільки життєвою небезпекою для

українським і китайським товаришам нас, але й постоїть
цього комуністичного руху : продовження пошлю з чашу культу
особовості перетворення Радянський Союз не у зброю для інших
соціалістичних країн, але напрати - робити з нього, як це
правильно підмітити китайським товаришам, - речника російського
великодержавного шовінізму.

Як я вже згадав на початку - я не підписуюсь так під
всім, що твердить ЦК КПК. Урачаю напри., що їхнє всебічне
виправдування культу особовості, практиковане Сталіним - не є
правильне. Але тут мушу з ними погодитися, що Сталін не робив
всього сам і не по партійному є спихати всі помилки з себе
самим тепер на Й.В.Сталіна.

Не можна так схвалити становища ЦК КПК до справи
югославських і албанських товаришів. В сути справи, засудження
китайськими товаришами політики тов.Тита протиричить їхньому
твердженню про потребу нормувати відносини всередині соціалістичного
блоку на базі взаємного респекту для суверенності і самобутності
соціалістичних і комуністичних та робітничих партій. Не можна
теж виправдати того, що діється зараз в Албанії, яка стала
просто оплотненням всіх найгірших предметів культу особовості.

Не знаю, чи Ви погодитесь з моїми висновками. Буду Вам
все ж таки вдячний, якщо помістите їх на сторінках Вашого
цінного часопису.

З правдивим пошаном до Вас

43

П.С. Поскильки моє привчєне є тут без значення, можете помістити
мій допис тільки з ініціалами.